

7. Дистанційне навчання – від теорії до практики, актуальний мережевий семінар. URL: <http://dist.knute.edu.ua/index.php/ru/metodologiya-distantijnogo-navchannya/24-distantijne-navchannya>

Курбатова Марина – студентка 4 курсу факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: сучасні технології навчання у старшій школі.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Родюк Н. Ю.

Валентина Мазарчук

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Сучасні методики навчання в школі демонструють, що педагоги все частіше застосовують інноваційні методи в освітньому процесі. Для того, щоб зробити урок цікавішим, а засвоєння дітьми інформації – швидшим і пізнавальнішим, учителі вдаються до поєднання традиційних і новітніх методів, серед яких інноваційні методи, на нашу думку, повинні стати основою сучасного уроку.

Актуальність статті полягає в розгляді питання вироблення в учнів морфологічних навичок шляхом застосування інноваційних методів, метою яких є забезпечення цікавого та пізнавального навчального процесу.

Про широке та часте використання інноваційних методів навчання на уроках української мови свідчить аналіз науково-педагогічної та методичної літератури. Цій темі присвячено дослідження І. Дичківської, М. Скрипника, М. Пентилюк, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. Самохіної, Т. Симоненко, Н. Суворової, О. Пехоти, І. Хом'яка, А. Ярошенко, у яких розповідається про

теоретичні засади інноваційних методів, їх класифікацію та результативність використання. Особливості інтерактивних методів навчання в школі описані в роботах педагогів, психологів і методистів (І. Гейко, О. Єльнікова, В. Кремень, О. Падалка, О. Біда, В. Паламарчук, Т. Шамова та ін.). Дослідники проблем педагогічної інноватики – О. Абдалова, О. Ісакова, О. Василенко, І. Галиця й О. Галиця, В. Докучаєва, О. Фатхутдінова – порівнюють розуміння чогось нового в процесі навчання з такими характеристиками: корисне, актуальне, позитивне, новітнє, передове.

Мета статті – відшукати особливості інноваційних технологій навчання української мови як засобу досягнення нових результатів в освіті.

Виклад основного матеріалу. Сучасний урок має бути цікавим і доступним для учнів. І саме новітні методи дають можливість учителю ненав'язливо та креативно проводити урок, доступно та зрозуміло подати матеріали. У педагогіці термін «інновація» (лат. – зміна, введення нового) позначає оновлення процесу навчання, нововведення.

«Дати можливість вчитися всім учням», – ось як визначив свою діяльність відомий педагог В. Сухомлинський. Щоб зробити кожного учня щасливим, учитель допомагає йому вчитися, сприяє перемозі в навчанні, в олімпіадах, конкурсах тощо [2, с. 48].

Педагогічна інновація – процес розповсюдження й використання різних новостворених засобів для розв'язання різноманітних педагогічних питань.

Інноваційні методи – методи, які допомагають у зростанні ролі учня в освітньому процесі, зміщення центру (фокусу) навчального процесу від вчителя до школяра; посилення функції підтримки учня, допомоги йому в організації індивідуального навчання; можливість зворотного зв'язку педагога з кожним школярем у процесі використання навчальних технологій та ІКТ.

О. Пометун вважає, що «інновація означає перетворення, новизну, трансформацію; нововведення передбачає залучення чогось справді нового і незвичного. Це передбачає залучення нового в мету й зміст уроку,

використання нових осучаснених методів і форм навчання й виховання, формування колективної роботи педагога й учня, поширення нових поглядів на навчання й на весь освітній процес у цілому. Інновації самі не створюються, вони виникають в результаті наукових пошуків, досліджень, спроб, передового педагогічного досвіду та експериментів» [3].

Застосування інноваційних освітніх технологій та методів у процесі викладання почалося у ХХ ст. та стало популярним в останньому десятиріччі, причиною якого став стрімкий розвиток ІКТ. До того ж інноваційні технології дають змогу перейти від вивчення абстрактного предмета до сприйняття його як засобу спілкування й мислення, а навчально-пізнавальну діяльність перевести на сучасний, творчий рівень. Як зазначають О. Волкова, О. Романенко, В. Щербина, використання інноваційних методів поліпшує якість викладання навчального матеріалу й результативність його засвоєння здобувачами освіти, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення української мови, створює умови для більш тісного партнерства між учителями та учнями [2]. Таке партнерство є запорукою того, що педагог стає наставником для школярів не тільки під час вивчення предмета, а й у повсякденному житті. Тому використання інноваційних методів є надзвичайно важливим й актуальним у процесі навчання.

У наш час практично немає педагога, який не розмірковував би над такими питаннями: «Як зробити свій урок цікавим, яскравим, незабутнім? Як залучити учнів до творчого процесу на уроці?». Який сучасний учитель не думає про те, щоб школярі на уроці працювали старанно й творчо, із задоволенням і радістю вивчали предмет. У наш час мета навчання – це не тільки накопичення учнем встановлених знань, умінь, навичок, а й підготовка школяра до будь-якого виду діяльності. Саме цій меті – вихованню творчої й активної особистості, яка вміє вчитися, вдосконалюватися самостійно, креативно розвиватися, неординарно мислити – підпорядковані завдання сучасної освіти. Багато педагогів намагаються зробити оригінальнішими свої

уроки, щоб учні були зацікавлені в тому, що вивчають, використовуючи інтерактивні технології в роботі.

Однією з головних умов якісного уроку є мотивація, демонстрація школярам, де і в якій ситуації можна використовувати набуті знання, своєчасне оцінювання отриманих знань. Щоб виховувати інтерес у дітей щодо вивчення української мови, потрібно дотримуватися певних завдань, не дати забути вивчений раніше матеріал, важливо проводити на уроках української словесності каліграфічні та орфографічні хвилини, графічні та творчі диктанти, різні види міні-диктантів, творчих вправ, різноманітних видів ігрових форм роботи. При вивченні нових тем з української мови можна, наприклад, створити проблемну ситуацію, висловлювати кілька точок зору, і шляхом аналізу та дослідження запропонованого матеріалу разом з класом зробити правильні висновки. Це і є успішним мотиваційним моментом. Особливістю педагогічної роботи є вміння працювати з дітьми, котрі мають різну успішність і неоднакові здібності. Тому не може бути уроку, на якому б не було використано парну, групову й індивідуальну роботу. Часто здобувачі освіти отримують індивідуальні завдання різних рівнів складності. Аналогічно диференціюються і домашні завдання з української мови. Іноді доцільно застосовувати створення учнями міні-проектів з певної теми. Головною метою у роботі вчителя є творче використання навчального матеріалу та разом з тим створення ситуації успіху.

Інноваційні технології, на думку І. Дичківської, містять такі підходи до викладання мов:

- 1) інтерактивні методи викладання;
- 2) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів [1].

У наш час основним в роботі педагогів є забезпечення якості знань учнів. Сприяють цьому інноваційні освітні технології й уміння вчителя

здійснити та скерувати свою роботу на швидке застосування нових педагогічних ідей, технологій навчання і виховання.

Висновки. Отож, інноваційне навчання – це процес, який оновлює навчальну систему та унеможлиблює пасивність учнів під час уроку. Сучасні новітні методи дають змогу встановити партнерські стосунки між учителем і школярами, що має добрий вплив на процес засвоєння інформації та формування соціокультурної компетентності. Під час сучасного уроку потрібно зробити навчання цікавим за допомогою інноваційних методів. Використання інтерактивних методів нині є необхідним елементом освітнього процесу, що сприяє формуванню в учнів глибоких теоретичних знань, практичних навичок, стимулює конструктивно-критичне мислення, пробуджує інтерес та мотивацію. Наступні дослідження в цьому напрямі передбачають розширення списку інноваційних методів та теоретичне обґрунтування їх застосування під час вивчення всіх розділів української мови.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2004.
2. Максимчук Г., Хом'як І. Інтерактивні методи навчання української мови. *Дивослово*. 2012. № 8.
3. Житник Б. О. Методичний poradник: форми і методи навчання. Харків : Основа, 2005. 124 с.
4. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ : А.С.К., 2004.
5. Хом'як І. Програмоване навчання. *Вісник Львівського університету*. Вип. 50. 2010. С. 135–143.
6. Щербина В., Волкова О., Романенко, О. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. Харків : Основа, 2005.

Мазарчук Валентина – студентка 1 курсу магістратури факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: сучасні інтерактивні технології навчання на уроках української мови.

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, старший викладач Ільчук В. В.

Ілона Хавруцька

РОЛЬ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

Досвід учителя виникає не на пустому місці, він базується на теоретичних та практичних знаннях багатьох поколінь. Дослідження передового педагогічного досвіду є пошуком найбільш результативної та практично орієнтованої створеної педагогічної системи, яка спроможна вирішити конкретні завдання за певних умов. Проте ці уміння набувають значимості тільки тоді, коли вдається цілком систематизувати та описати їх.

Педагогічна майстерність – це комплекс умінь, знань та навичок, здобутих учителем у процесі практичної освітньої роботи. Педагогічний досвід можна схарактеризувати як різностороннє явище, що має зовнішні (тематика, певні автори, характеристика, обсяг тощо) і внутрішні (творчий внесок педагога у практичну реалізацію досвіду, рівень педагогічних умінь, знань і навичок, педагогічного усвідомлення, які зумовлюють способи впливу на учнів) аспекти.

Досвід без практики нереальний. Тільки педагогічна практика, ніби особлива діяльність, у процесі якої вчитель взаємодіє з унікальним суб'єктом – учнем – й у такий спосіб впливає на формування його особистості, удосконалюючи (а інколи – змінюючи) власні способи впливу (методи і форми